

Elvárásai rész a könyvvizsgálati tevékenység folyamatában

Előadók:

Dr. Ladó Judit

Dr. Füredi-Fülöp Judit

Ternován Bernadett

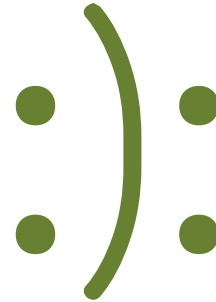
Amiről szó lesz...

1

Elvárásai rész megjelenési formái

Minden csak nézőpont kérdése....

Alá- és túlbecsült könyvvizsgálat

Pozitív elvárési rész

- túlzott elvárások
- a könyvvizsgálat
hasznosíthatóságának
túlbecslése

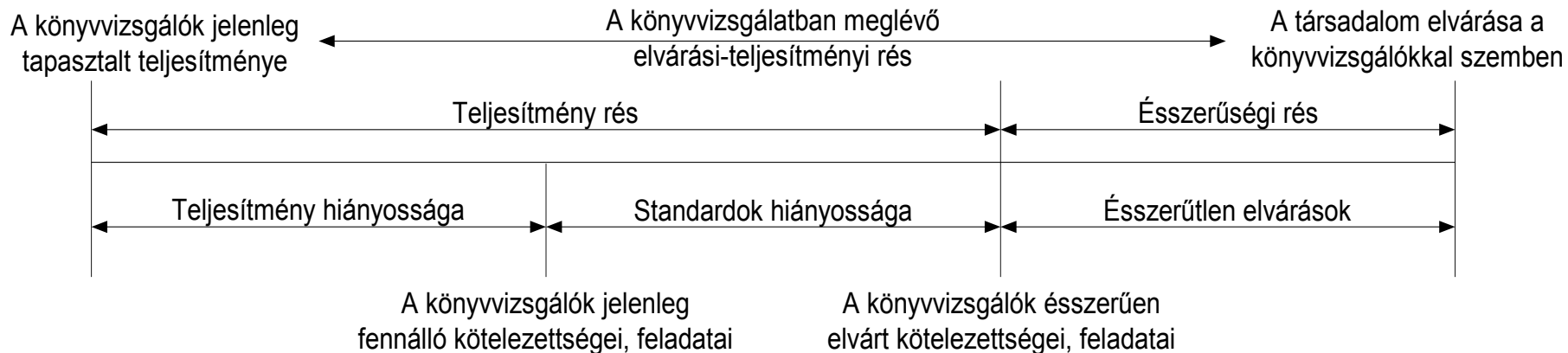

Negatív elvárési rész

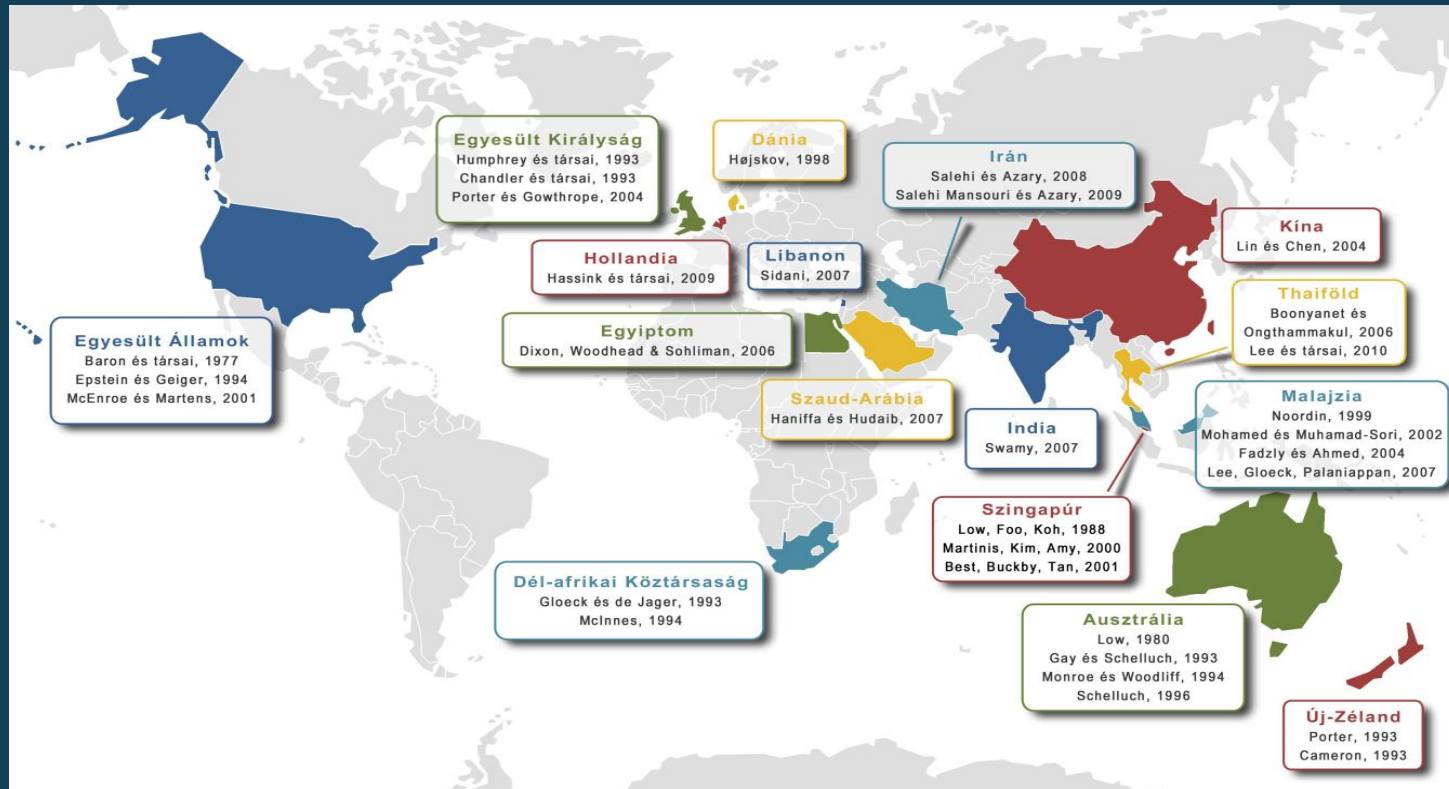
- mérsékelt elvárások
- a könyvvizsgálat
hasznosíthatóságának
alulbecslése

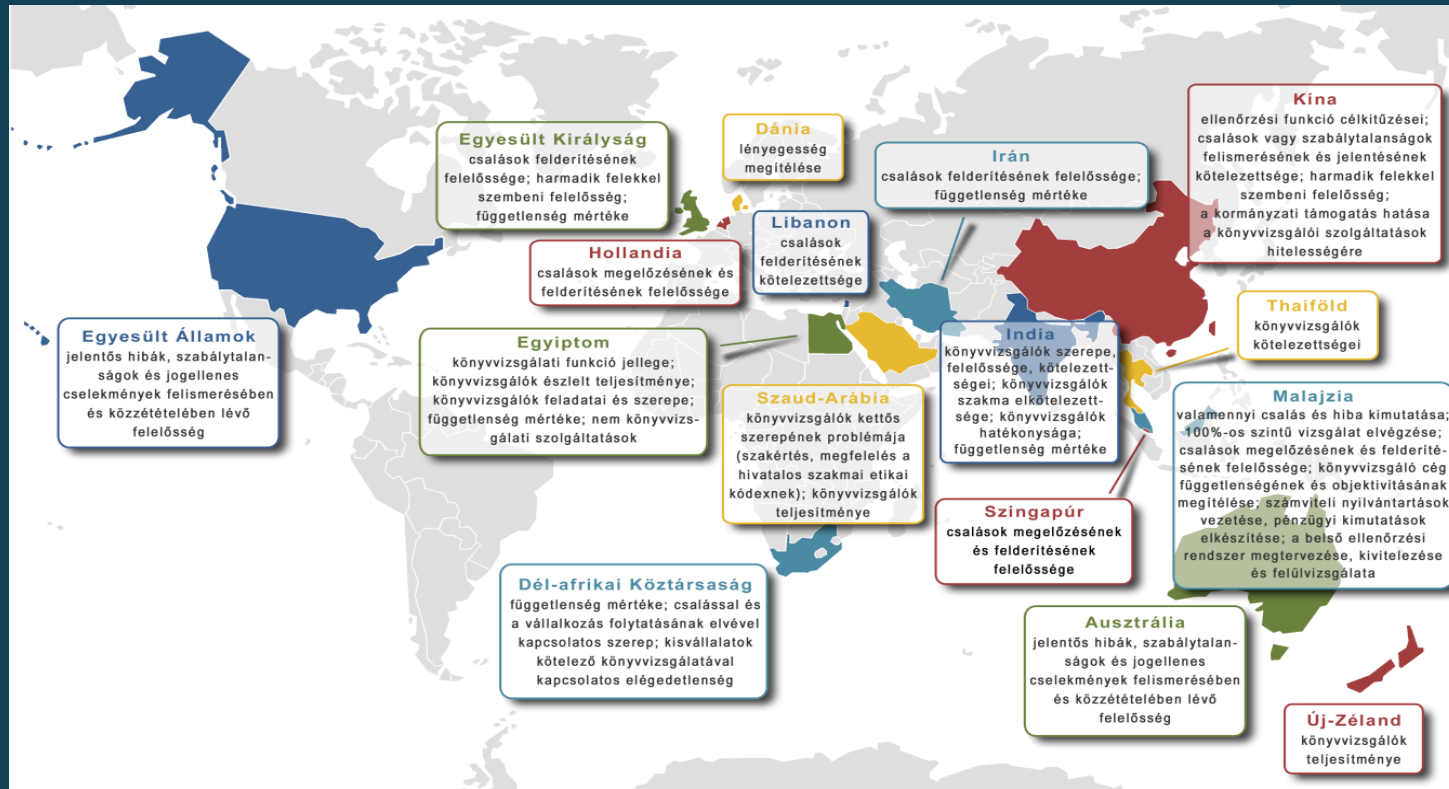
Könyvvizsgálati elvárasi rés meghatározása

A könyvvizsgálati elvárasi-teljesítmény rész szerkezete Porter (1993)

A könyvvizsgálati elvárási rést bizonyító kutatások

A könyvvizsgálói elvárások főbb okai az egyes országokban

**„A béke ott kezdődik,
Ahol az elvárás megszűnik.”
(Sri Chinmoy)**

Elvárési rés megszűnik....?!

2

Magyarországi vizsgálat tervezése, végrehajtása, eredményei

Épp azoknak az igazságoknak a
megismerése áll leginkább az
ember érdekében, amelyeket a
legkevésbé szeretne tudni.
(közmondás)

Kutatási célok:

Létezik-e a
könyvvizsgálati elvárasi
rés Magyarországon?

Melyek a
kialakulásának
okai?

Milyen a
szerkezete?

Melyek az
elvárasi rés
szűkítésének
lehetőségei?

Kutatás módszere - tematikusan felépített kérdőív

Kérdések struktúrája

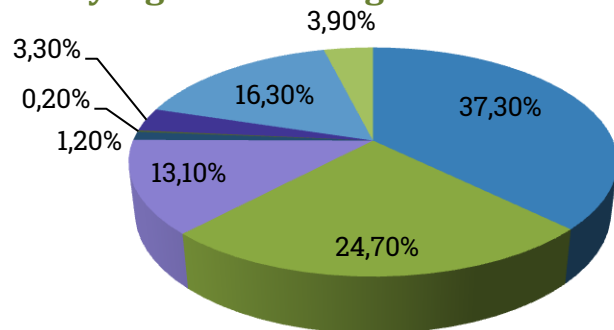
Kérdések azonosító száma	Kérdéscsoport által vizsgált témakör
1.1 -1.11.	Demográfiai adatok, illetve a kitöltőre vonatkozó általános kérdések
2.1 -2.12	A könyvvizsgálati elvárasi rés létezése és kialakulásának okai
3.1 - 3.5	A könyvvizsgálat és a könyvvizsgálók által nyújtott teljesítmény értékelése
4.1 -4.26	A könyvvizsgálók feladatainak, kötelezettségeinek és felelősségének megítélése
5.1 -5.20	A könyvvizsgálói jelentésben használt terminológia értelmezése
6.1 -6.15	A könyvvizsgálói jelentésben kommunikált információk, illetve a könyvvizsgálói vélemény hasznossága a befektetői döntésekben
7.1 -7.10	A könyvvizsgáló függetlenségének megítélése

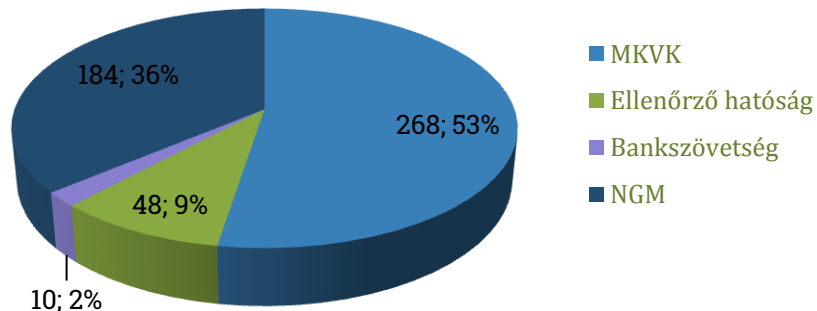
Alapsokaság meghatározása

Lekérdezés	Kiküldött kérdőív
MKVK	5.306
Ellenőrző hatóság	100
Bankszövetség	46
NGM	3.800

A válaszadók tevékenység szerinti megoszlása

A vizsgált minta összetétele lekérdezések szerint

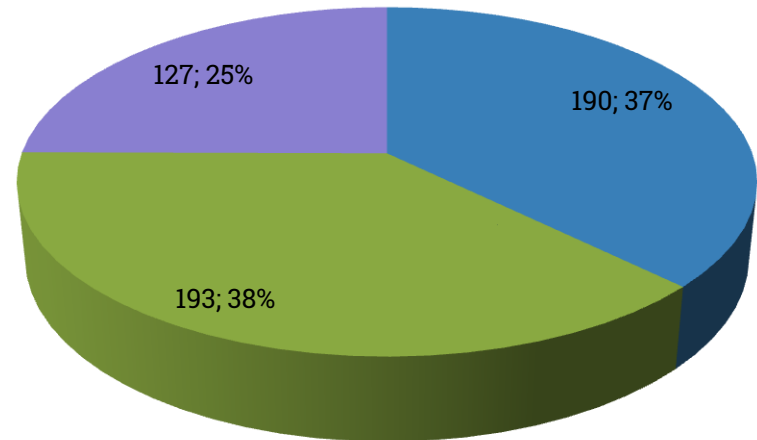

- Könyvvizsgáló
- Könyvelő (könyvvizsgált)
- Pénzügyi-számviteli vezető (könyvvizsgált)
- Banki alkalmazott, pénzügyi tanácsadó (könyvvizsgálat felhasználója)
- Intézményi befektető (könyvvizsgálat felhasználója)
- Gazdasági társaság (társ) tulajdonosa (könyvvizsgálat felhasználója)
- Hatóság, állami szerv alkalmazottja (pl. ÁSZ, NAV)
- Egyéb

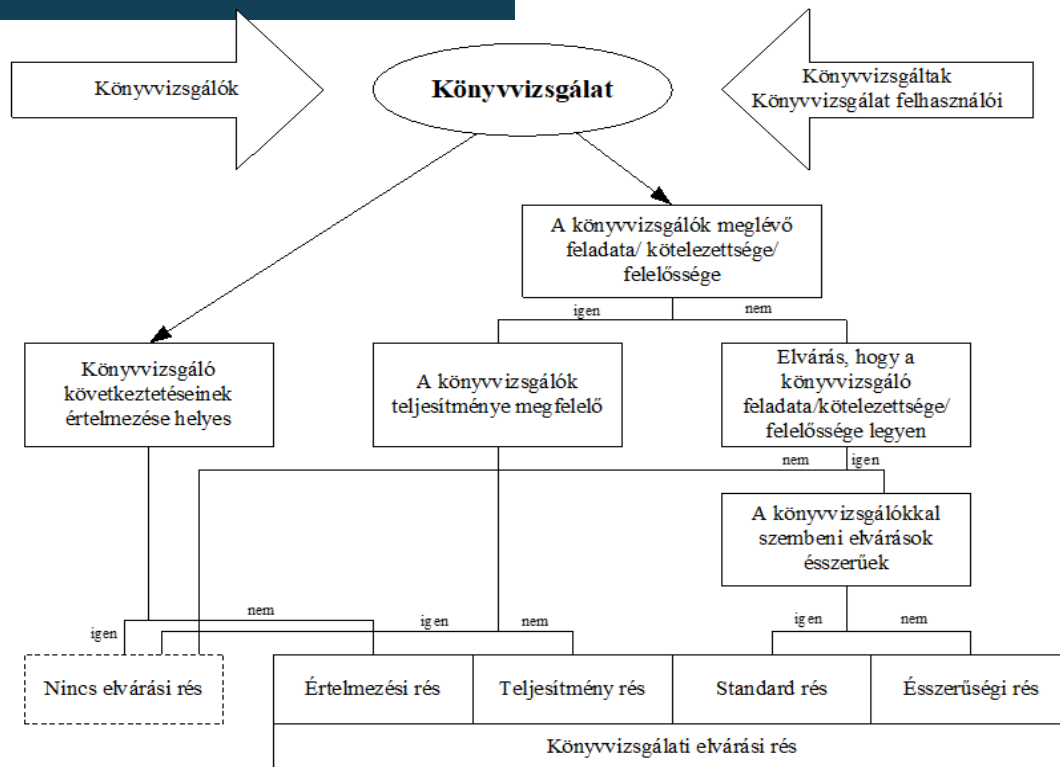
A lekérdezés során kialakult minta értékelése

- Könyvvizsgáló
- Könyvvizsgált (könyvelő, pénzügyi-számviteli vezető)
- Könyvvizsgálat felhasználója (banki alkalmazott, tulajdonos, állami hatóság)

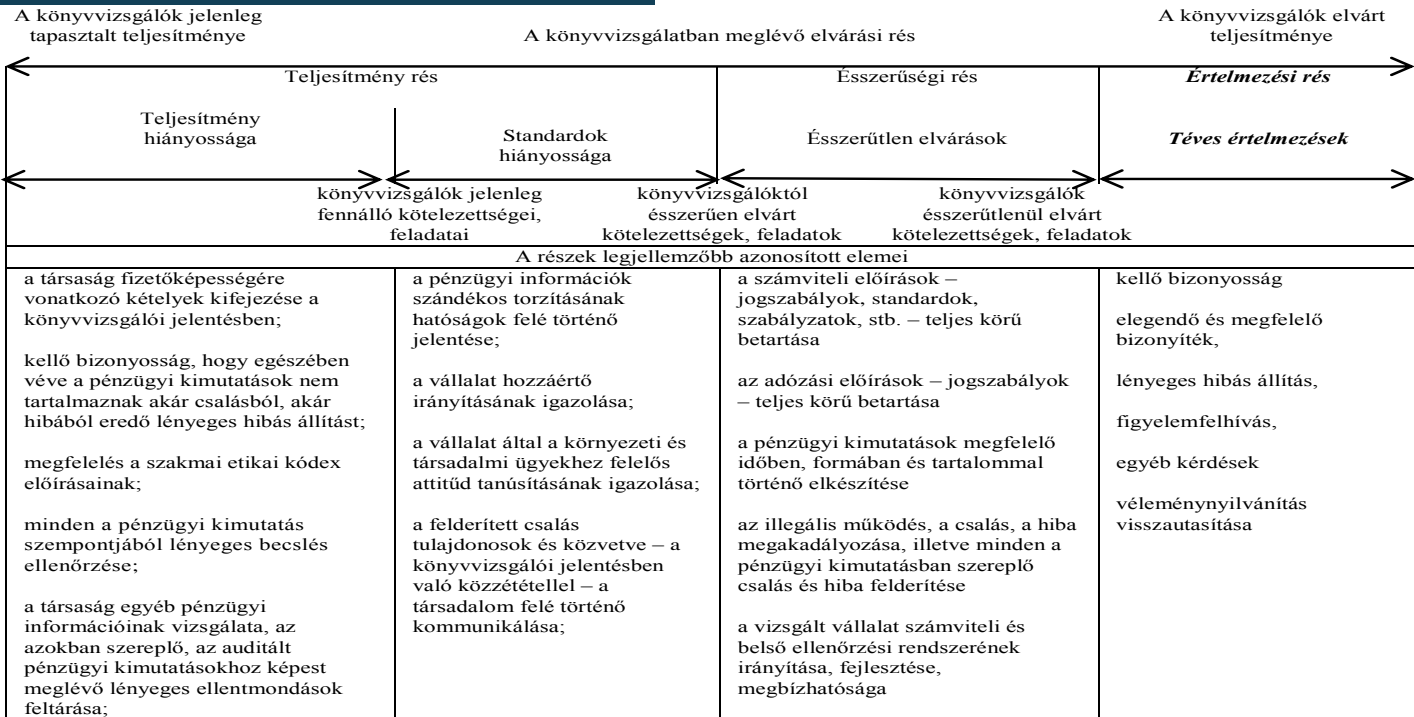

A könyvvizsgálati elvárasi rész meghatározásának folyamata

A könyvvizsgálati elvárasi rész magyar modellje

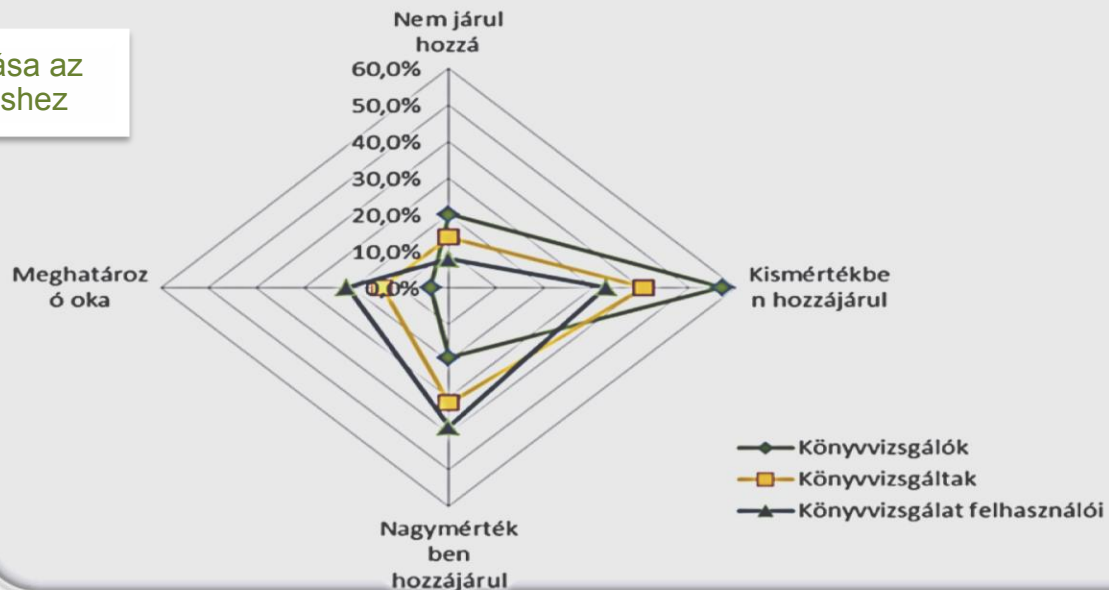

A gazdálkodó egységen belüli csalással kapcsolatos könyvvizsgálói felelősségvállalás megítélése

Hozzájárulása az elvárási részhez

Az érintett csoportok véleményeinek megoszlása a csalások és illegális cselekedetek felderítésének kötelezettségében lévő standard hiányosság könyvvizsgálói elvárási részhez való hozzájárulásának megítélésében

A gazdálkodó egységen belüli csalással kapcsolatos könyvvizsgálói felelősségvállalás megítélése

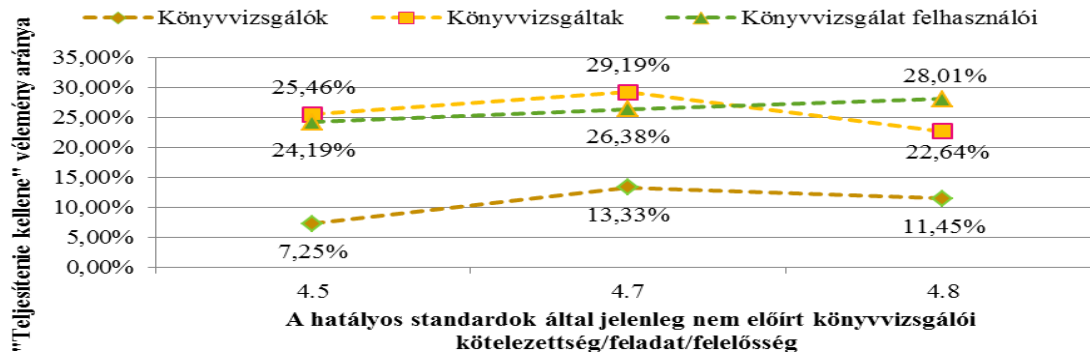
A könyvvizsgálónak felelősnek kellene lennie.....

A csalás megakadályozásáért, illetve minden a pénzügyi kimutatásban szereplő csalás felderítéséért (4.5. kérdés)

Pénzügyi információk szándékos torzításának hatóságok felé történő jelentéséért (4.7 kérdés),

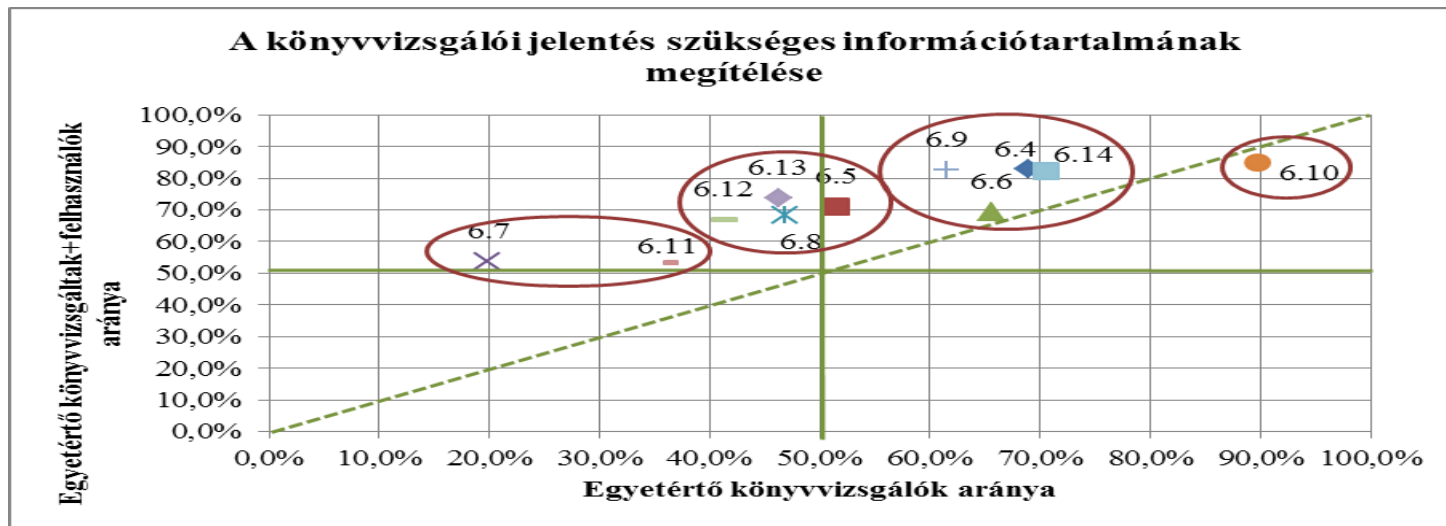
A felderített csalás tulajdonosok és a társadalom felé történő kommunikálásáért (4.8 kérdés)

A csalással kapcsolatos könyvvizsgálói felelősség érintettek általi megítélése

A könyvvizsgálói jelentés információtartalma

A könyvvizsgálói jelentés tartalmának „igényelt bővítése” :

- egyértelmű vélemény a vállalkozás folytatásának elve érvényesüléséről;
- a könyvvizsgáló hozza nyilvánosságra, ha nem kapott meg minden információt és magyarázatot az ellenőrzött pénzügyi kimutatásról alkotott véleménye kialakításához;
- mindenki számára egyértelműen értelmezhető fogalmak használata
- a számviteli és egyéb belső kontrollok hatékonyságának és eredményességének véleményezése

Eredmények

**A könyvvizsgálati elvárési rés
modellje**

**Konkrét válaszok az elvárési rés elemeire:
képzés, szabályozás, kommunikáció**

**A csalással kapcsolatos
könyvvizsgálói felelősségvállalás
megítélése**

**Kommunikáció: felelősségek, feladatok,
lehetőségek, korlátok tisztázása**

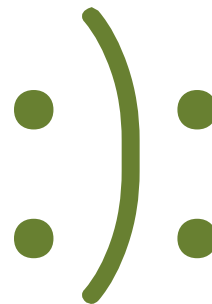
**Könyvvizsgálói jelentés
félreértelmezése**

**Tartalmasabb és érthetőbb
kommunikáció a könyvvizsgálói
jelentésben**

3

**Az elvárásai rész megközelítése
igazságügyi szakvélemények
elemzésével**

Kutatási kérdés ismertetése

Melyek azok a fejlesztést igénylő területek, amelyekre a vizsgált igazságügyi szakvélemények rámutatnak?

Kutatási módszertan

Feladata/Felelőssége volt-e a könyvvizsgálónak, hogy rájöjjön?

Volt-e **lehetősége** a könyvvizsgálónak, hogy rájöjjön?

Kérdőív

Szakvélemény
adatai

Érintett vállalat
adatai

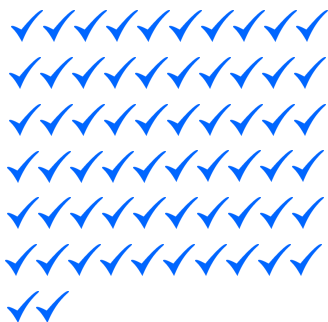
Az ügy adatai

Az elemzett minta bemutatása

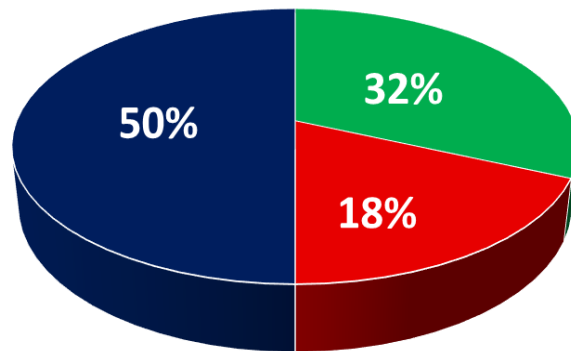

5 szakértő

62 kitöltés

Könyvvizsgáló, ha volt

- Big Four
- Kis/egyéni könyvvizsgáló
- Közepes méretű könyvvizsgáló

Forrás: Saját szerkesztés

1991

Vizsgált ügyek szempontjából releváns időszak

2017

2008

Szakvélemények

2018

Eredmények

Kockázatok nem megfelelő felmérése

Folyamatok jobb megismerése, kisebb végrehajtási lényegesség

Vállalkozás folytatásának az elvének vizsgálata

Kommunikációs tréningek – interjú a vezetéssel

Túlzott bizalom

Kötelező rotáció kibővítése

4

**Célok + lehetőségek + (nehézségek)
= megoldások....?!**

Lehetséges lépések az elvárásirés csökkentéséhez

Kommunikáció

tisztességgel megmondani, mik a határaink / korlátaink (Nem vagyunk sem mindent-tudók, sem mihasznák)

Képzés, önképzés

folyamatos tanulás

Standardok „értő” alkalmazása

a vizsgált társaság jellemzőihez igazodva

Folyamatos kapcsolattartás

az ügyfelek és a környezet naprakész ismerete

Tényleges „függetlenség” az ügyfelektől

személyi, szakmai és anyagi értelemben egyaránt

Köszönjük megtisztelő figyelmüket!

@ hites.hiteles@t-online.hu

@ judit.fulop@uni-miskolc.hu

@ ternovan.bernadett@heller.uni-corvinus.hu

